

Mottagare
Regionstyrelsen

Redovisning av Kommunranking 2023, enkät från tidningen Aktuell Hållbarhet

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att

- Informationen om årets enkätsvar tas emot.
- Region Gotland under kommande år, till förmån för egna uppföljningar, inte svarar på miljöenkäter från kommersiella aktörer

---

Sammanfattning

13 – 161 – 23 – 68 – 53 – 70 – 75 – 109 – 22 – 63 – 226 – 83 – 111 – 37 är de placeringar Gotland fått under åren 2009-22 i jämförelse med landets övriga kommuner, trots att inriktningen i miljöarbetet inte varierat i nämnvärd grad inom Region Gotland över åren. Placeringarna tyder på att frågorna i enkäten varierat. Rankingen omfattar alla kommuner, men utan enkätsvar blir rankingen mycket låg, se t ex 2019 när vi av tidsskäl inte svarade.

Regionstyrelseförvaltningens förslag är ändå att inte svara kommande år, utan att inrikta regionens begränsade resurser för uppföljning på att följa upp nyckeltal och indikatorer för egna beslutade mål och åtgärder samt de uppföljningar som görs mellan kommuner och regioner med stöd av SKR.

Ärendebeskrivning

Enkäten från tidskriften Aktuell hållbarhet, tas fram som en del i en kommunranking som också tar in parametrar som CO₂-utsläpp i det geografiska området, resultat från NKI och andra undersökningar inom miljöområdet. Här redovisas enkätsvaren i årets undersökning

Enkätfrågor 2023 med våra svar

1. Namn på respondent och anvisningar: Alla ja-svar kräver en bifogad länk till ett dokument som visar arbetet. Då det kan förekomma att kommuner anger felaktiga svar måste kommunen kunna påvisa att det vi efterfrågar existerar. En del kommuner menar att arbetet pågår men att ingen offentlig dokumentation finns. Är det fallet kan kommunen skicka in den dokumentation som finns samt ange kontaktperson med kontaktuppgifter som kan bekräfta att arbetet utförs.

Kravställningen i respektive frågeställning definierar vad som menas med

“systematiskt arbete”.

2. Agenda 2030: Har kommunen implementerat arbetet med Agenda 2030 i den kommunala verksamheten?

Krav som måste uppfyllas för att ja ska kunna anges: (anges vid följande frågor bara med motsvarande text som nedan)

Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet ska ha politisk förankring och innehålla en handlingsplan som beskriver hur implementeringen ser ut och genomförs. Arbetet ska vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning.

Svar: Ja, härmed garanterar vi att kommunen uppfyller allt i kravställningen.

Region Gotland i egenskap av både kommun och region har en regional utvecklingsstrategi, Vårt Gotland 2040, https://rus.gotland.se/?page_id=1856 som övergripande styrdokument, den uttrycker samtidigt hur de globala målen ska nås på Gotland Strategin följs upp årligen, både med en rapport och med en årlig konferens. <https://www.gotland.se/115473>

Kontaktperson: Anette Jansson, strateg hållbar utveckling, e-post: anette.jansson@gotland.se

3. Agenda 2030: Har kommunen ett systematiskt arbete för att kunskapsutveckla de kommunanställda i hur de ska arbeta för att implementera arbetet med Agenda 2030 i sin specifika yrkesroll?

Krav som måste uppfyllas för att Ja ska kunna anges: Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet ska inkludera all personal i den kommunala verksamheten, även kommunala bolag. Arbetet ska vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning.

Svarsalternativ: Ja

Kontaktperson Anette Jansson, se ovan.

Region Gotland kan inte visa att kompetensutveckling i Agenda 2030 nått all personal i deras specifika yrkesroll, men internt deltar vi i Glokala Sverige och flera av regionens medarbetare har därigenom deltagit i Agenda 2030-utbildningar. Innan initiativet avslutas senare i år kommer ytterligare medarbetare att ha deltagit i Agenda 2030- utbildning genom Glokala Sverige. Det finns behov av att tolka Agenda 2030 för specifika verksamhetsansvar, ett exempel är hållbarhetsindikatorer, HBI, för VA-verksamhet, se analys, tab 3 i Förnyelseplan för VA-ledningsnätet <https://dokument.gotland.se/IntegrationService.svc/doc/content/27163>

För skolbarn finns Globala målen som ett särskilt program på vårt Science center Fenomenalen. <https://www.gotland.se/fenomenalen/globalamalen>

4. Transporter: Har kommunen en strategi för att fasa ut fossila bränslen till förmån för fossilbränslefria lösningar?

Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Ska innefatta hela kommunen, inte enbart den kommunala verksamheten.

Svarsalternativ: **Ja**

Genomförandeprogram Klimat energi miljö gäller alla berörda aktörer och hela det geografiska området <https://www.gotland.se/115066>

Exempel på aktiviteter: <https://energicentrum.gotland.se/mobilitet-pa-gotland/>

5. Byggnader: Har kommunen ett systematiskt arbete för att ställa miljökrav på demonterbarhet vid nybyggnad, större ombyggnader och renoveringar av kommunägda lokaler och bostäder?

Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet får inte enbart innefattas av upprättande avrivningslov, ska vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning.

Svarsalternativ:

Ja, härmed garanterar vi att kommunen uppfyller allt i kravställningen.

Nej

Frågan ställd till avdelningscheferna på Teknikförvaltningens fastighetsförvaltningsavdelning respektive projektavdelning, Björn Sandqvist och Torbjörn Ihse.

6. Livsmedel: Har kommunen ett systematiskt arbete för att minska klimatpåverkan från livsmedel i kommunens matserveringar (förskola, skola, äldreboende och liknande)?

Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet ska innefatta mätning av klimatpåverkan där en minskning ska kunna påvisas. Även upphandlade matserveringar ska inkluderas. Arbetet ska vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning.

Svar: Ja härmed garanterar vi att kommunen uppfyller allt i kravställningen.

Nyckeltal på andel eko, andel närproducerat, minskat klimatavtryck från livsmedel finns i Årsredovisning, den är på väg till regionfullmäktige i april, för antagande.

Avdelningschef Måltid, Josefine Jessen, e-post: josefine.jessen@gotland.se

<https://www.gotland.se/maltidgotland>

7. (NY) Återvinning: Har kommunen ett systematiskt arbete för att främja återvinning/återbruk av elektronikprodukter ***bland kommunens invånare?***

Krav som måste uppfyllas för att Ja ska kunna anges: Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet ska vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning. ***Arbetet får ej innebära att kommunen enbart erbjuder insamlingsplatser*** vid återvinningscentralerna.

Svar: **Nej**

8. Energi: Köper kommunens verksamhet in 100 procent förnybar miljömärkt energi(el och värme)?

Även spetsvärmen ska vara 100 procent förnybar. Ska innefatta hela den kommunala verksamheten, även kommunala bolag.

Ja

Kontaktperson fastighetschef Björn Sandqvist, bjorn.sandqvist@gotland.se

99,7 % förnybar el och värme. Elen köps in som cert 100% förnybart ursprung, men ingen extern miljömärkning finns på värmen. Fjärrvärmen är över 99,8 % förnybar /återvunnen värme, regionen äger 25 % av energiföretaget som levererar den. Ingen förbränning av blandat avfall sker i gotländska fjärrvärmeverk, bara grot, ev bioolja & bark bränns. Varken fjärrvärmen eller egna biobränsleanläggningar är miljömärkta av tredje part. Fjärrvärmeföretaget följer VMK:s överenskommelse, med Energiföretagen, för redovisning av miljövärden.

9. (NY) El: Har kommunen någon egenproduktion av förnybar el?

Egenproduktionen ska innefatta hela den kommunala verksamheten, även de kommunala bolagen.

Svarsalternativ:

1-20 procent av den totala förbrukningen av kWh

Kontaktperson: fastighetschef Björn Sandqvist, bjorn.sandqvist@gotland.se resp. Kristoffer Strehlenert, GotlandsHem

Det finns några mindre soleanläggningar inom fastighetetsförvaltningen samt hos GotlandsHem och några lite större anläggningar inom VA, men deras produktion svarar för en blygsam del av totala elbehovet. Investeringar i solet måste alltid vägas mot andra energinvesteringar. Samtidigt har Region Gotland under 2022 antagit en solcellsstrategi.

10. (NY) Energieffektivisering: **Har kommunen ett systematiskt arbete för att stötta och hjälpa invånare och företag i kommunen för att minska dess energianvändning?**

Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Ska vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning. Arbetet får ej enbart innehålla tillgång till energirådgivning.

Svar: **Ja**, härmed garanterar vi att kommunen uppfyller allt i kravställningen.

<https://energicentrum.gotland.se/om-energicentrum/> Länk till Energicentrum Gotland med kontaktuppgifter dit, de kan bekräfta att arbetet utförs enligt kraven i frågan.

11. Kapitalförvaltning: **Har kommunen ett systematiskt arbete för att ställa hållbarhetskrav på sina placeringar?**

Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet ska innefatta befintligt placerat kapital samt framtida placeringar, vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning.

Webblänk- Pensionsmedelspolicy

Svarsalternativ: **Ja** / Nej

Om ja, kryssa i vilket som **inte** får finnas i kommunens kapitalförvaltning.

☒ Klusterbomber, personminor	☒ Pornografi
☒ Kemiska och biologiska vapen	☒ Fossila bränslen (olja, gas, kol)
☒ Kärnvapen	
☒ Vapen och/eller krigsmateriel	<i>Ingår ej i Region Gotlands undantagslista;</i>
☒ Alkohol	
☒ Tobak	- Uran
☒ Kommersiell spelverksamhet	- Genetiskt modifierade organismer (GMO)

Kommentar: Samma svar som 2021. Det kapital som Region Gotland förvaltar gäller placering av pensionsmedel. Vi har i dagsläget enbart placerat i fonder som har samma eller hårdare etiska och fossilfria krav än i policyn. Dessa fonder screenas löpande av fondbolagen så på så sätt säkerställs att de uppfyller kraven, svar från Mikael Wollbo, redovisningschef, RSF

12. Naturvård: **Har kommunen ett systematiskt arbete som säkerhetsställer att värdet av ekosystemtjänster vägs in i beslutsprocessen vid exploatering av mark?**

Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Ska uppfyllas i alla projekt. Det ska vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning.

Svarsalternativ: **Ja** / Nej

Kommentar: Svarar med webhänvisning till ny ÖP samt Grönplan som båda varit ute på samråd, vilket föregåtts av ett brett arbete. Grönplan för Gotland är antagen i MBN på väg till RS och RF innehåller mål, strategier och fokusområden som tydliggör hur regionen kan verka för en rik grönstruktur och hur den bör användas som planeringsunderlag i fysisk planering och

förvaltning. Flera kunskapsunderlag om grönstruktur finns; naturvärdeskarta, hållbara kartan, ekosystemtjänstkartering, analys av ekologiska samband i Visby med omnejd, sociotopkartering samt friluftslivs- och rekreationskarta.

[Grönplan för Gotland - Region Gotland](#)

13. Kemikalier - Har kommunen en politiskt antagen kemikalieplan (eller motsvarande systematisk strategi) för att fasa ut och/eller minska användningen av farliga kemikalier i den kommunala verksamheten?

Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet ska innefatta hela den kommunala verksamheten, även de kommunala bolagen, vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning. Får ej enbart innefatta plastbantning

Svar: **Ja / Nej** Vi saknar kemikalieplan och gemensam systematik i kemikaliehanteringen inom Region Gotland.

Revaq gruppen på VA som under 2021 startade en testperiod med ett kemikalieprogram, EvnoMap, har fortsatt med den under 2022 och med att göra en digitaliserad kemikaliesammanställning, vilket behövs som underlag för en kemikalieplan. En sådan, tillsammans med ett digitalt system för kemikaliehantering är också ett tidigare uttryckt behov inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Skolorna har utvecklat arbetet med "Giftfri förskola" till "Giftfri skola. Ett kontinuerligt arbete görs för kemikaliefri städning.

14. (NY) Plast: Har kommunen ett aktivt arbete för att minska förbränning och öka återvinningen av plast i kommunen?

Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet ska innefatta hela den kommunala verksamheten samt allmänhet. Det ska finnas mätningar som visar att plaståtervinningen ökat. Arbetet ska vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning.

Nej

Kommentar: Det är inte kommunerna utan Förpacknings- och tidningsinsamlingen som har ansvar för hur utsorterad insamlad förpackningsplast tas om hand.

15. (NY) Illegalt avfall: Har kommunen ett systematiskt arbete som bidrar till att förhindra illegal avfallshantering?

Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet ska vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning.

Svar: **Ja.**

Svaret avgränsas till det som en kommun kan göra för att hindra att avfall olagligt hamnar på fel plats. Förebyggande arbete handlar om kommunikation för att hindra nedskräpning - t ex genom att synliggöra det arbete som behövs för att städa upp efter nedskräparna! Fler säsongsanställda anställdes 2022 för att kunna hantera renhållningen på både bad- och besöksplatser men även på hårt drabbade områden i Visby. Projektet "Vi trampar mot framtiden" med ungdomar som både dag- och kvällstid cyklat runt på el-lådcyklar och tagit hand om skräp blev väldigt lyckat. Förvaltningen har också tagit hjälp av en entreprenör, Ellen och hästarna TickTack och Torp-Borr. Förvaltningen har fått mycket positiv respons för sommarens renhållningsarbete via samtal, telefonsamtal och mejl från både besökare och näringsliv som upplevt Visby som renare än någonsin.

16. (NY) PFAS och PFOS: Har kommunen undersökt om det finns verksamheter och områden i kommunen som bidrar till att miljökvalitetsnormen för vatten inte följsavseende PFOS i ytvatten och PFAS i grundvattnet?

Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det.

Svar: **Ja**

Kontaktpersoner: Miljöskyddsinspektör Claudia Castillo
claudia.castillo@gotland.se, ekostrateg Jonas Nilsson jonas.nilsson@gotland.se

Det har gjorts PFAS-analyser på totalt ett 40-tal fastigheter i 2022 års 200-brunnarsundersökning. 20 breda där man letade ämnen i hela PFAS-gruppen, 20 smalare, som del i en läkemedelsrestundersökning. Resultaten har lämnats till kommunikatör för att läggas ut på webben, så de kommer vara tillgängliga för allmänheten. Så långt undersökningar när det gäller områden i kommunen.

När det gäller verksamheter finns dels undersökningarna ute vid brandövningsplatsen vid flyget, det togs brunnprover runt ett 20-tal av regionens tippar för några år sedan och helt nyligen kollades också en brandplats på landsbygden, där hittades PFAS-ämnen i fastighetens brunn, sannolikt från släckskummet.

PFOS i ytvatten ska ju egentligen länsstyrelsen provta inom statusklassningen minst vart sjätte år. Några stickprov visar att för Bästeträsk är det noterat ”god status” för PFOS, för Tingstäde träsk ett streck, vilket tolkas som att det inte provtagits, men eftersom träsket är vattentäkt provtas den av VA. För Närkån blankt. Så det verkar vara väldigt olika, i merparten av fallen kan det saknas budget till att provta för PFOS.

17. (NY) PFAS: Utövar kommunen tillsyn på den kommunala räddningstjänstorganisationen och ställer krav på hantering av brandskum som innehåller något av ämnena i PFAS så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas? **Nej**

Se svar på föregående fråga

18. (NY) Industriell symbios: Har kommunen ett systematiskt arbete där man stöttar det lokala näringslivet i att utveckla industriell symbios eller motsvarande? (Innovativa samarbeten som hittar möjligheter att använda avfall från den ena som råmaterial för andra)

Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet ska vara kopplat till ett flertal lokala näringsverksamheter, vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning.

Svar: **Ja**, härmed garanterar vi att kommunen uppfyller allt i kravställningen.

Kontaktperson: Thomas Bjuresten, näringslivsstrateg,
thomas.bjuresten@gotland.se <https://www.ivl.se/press/pressmeddelanden/2020-04-22-centrum-for-industriell-symbios-planeras-pa-gotland.html> Det

näringslivsdrivna regionstödda arbetet med att utveckla en plats för industriell symbios på Gotland, i ett stads- och flygplatsnära läge, har nu nått fram ett skede där ett förslag till detaljplan ska ut på samråd
<https://www.gotland.se/113855>.

19. Hur stor del av kommunens upphandlade produkter har krav på att de ska vara miljömärkta eller hållbarhetscertifierade?

Krav som måste uppfyllas för att Ja ska kunna anges: Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet ska innefatta hela den kommunala verksamheten, även de kommunala bolagen. Det ska vara aktuellt, pågående och medregelbunden uppföljning.

Välj ett alternativ:

61- 80 procent samma svar som fjol, enligt upphandlarna:

Vi har ingen webblänk för allmänheten, det går bra att kontakta oss via upphandlingsupporten, upphandlarna@gotland.se.

20. (NY) Våtmarker: Har kommunen ett systematiskt arbete för att restaurera dikade våtmarker och/eller anlägga nya våtmarker inom kommunens areal?

Krav som måste uppfyllas för att Ja ska kunna anges: Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet ska vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning.

Svar: **Ja**, pågående kartläggning av restaurerbara våtmarker på regionens egenmark, inom ramen för ett LONA- projekt med syftet att i år söka ett restaureringsprojekt. <https://lona.naturvardsverket.se/> Projekt nr 23178970 Region Gotlands våtmarker, del 1

Ja, härmed garanterar vi att kommunen uppfyller allt i kravställningen.

Kontaktperson: regionekolog Sebastian Bolander,
sebastian.bolander@gotland.se

Beskrivning av arbetet: Projektet ger en översiktlig bild av våtmarker på Region Gotlands mark. Resultatet ger ett viktigt underlag som visar vilka åtgärder som bör prioriteras för att höja våtmarkernas naturvärden, grundvattenbildande förmåga och kapacitet för att minska närsaltsbelastningen. De mer tätortsnära våtmarkerna bedöms kunna höja värdet på områden för när-rekreation. Det är i dagsläget svårt att ge en exakt siffra på hur många hektar som kan komma att restaureras men uppskattningsvis 7-8 hektar fördelat på 3-4 olika objekt. Praktiska åtgärder som kan komma att utföras är i första hand dämning av avrinningsdiken och vegetationsröjning.

21. Samhällsplanering/utsläppsminskning: Har kommunen ett systematiskt arbete för att utveckla samhällsplaneringen för att minska klimatpåverkan?

Krav som måste uppfyllas för att Ja ska kunna anges: Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet ska syfta till att bygga ett "klimatsmartsamhälle" som underlättar för befolkningen att kunna leva fossilfritt. Arbetet ska bidra till energieffektivisering och hållbar mobilitet genom att minska transportbehov, underlätta transporter som är fossilbränslefria, främja gång och cykel samt kollektivtrafik liksom bygga på ett sätt som främjar minskad klimatpåverkan. Arbetet ska vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning.

Svar: **Nej**, saknar weblänk eller kontaktperson som kan bekräfta att arbetet utförs enligt kravställningen.

22. Samhällsplanering/klimatanpassning: Har kommunen ett systematiskt arbete för att utveckla samhällsplaneringen för att anpassas till framtida klimatförändringar?

Krav som måste uppfyllas för att Ja ska kunna anges: Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet ska syfta till att bygga ett "klimatrobustsamhälle". Arbetet ska bidra till att utveckla byggandet och samhällets förmåga att anpassas till framtiden, t ex genom tekniska skydd och åtgärder i byggnader, minskad andel hårdgjord yta, mångfunktionella gröna och blå strukturer (träd, grönområden, vattendrag och dammar) mm. Arbetet ska vara aktuellt, pågående och med regelbunden uppföljning.

Svar: **Nej**, saknar weblänk eller kontaktperson som kan bekräfta att arbetet utförs enligt kravställningen.

23. Klimat/koldioxidbudget: Har kommunen identifierat sitt utsläppsutrymme i förhållande till den globala koldioxidbudgeten för att ligga i linje med Parisavtalet?

Krav som måste uppfyllas för att Ja ska kunna anges: Arbetet ska vara dokumenterat och allmänheten ska kunna ta del av det. Arbetet ska inkludera kartläggande av ackumulerande utsläpp av koldioxid för att fastställa vad som krävs för att nå Parisavtalets mål.

Nej, men arbetet är påbörjat. Saknar ännu publicerad uppföljning

24. Har kommunen gjort något innovativt hållbarhetsarbete som ni vill lyfta fram?

Ja. På den årliga förnyelsedagen i april <https://www.gotland.se/fornyelsedagen>

gick Temapriset inom Hållbarhet till, Bidrag 3: Spara vatten - öns viktigaste utvecklingsfråga" Juryns motivering: "Vinnaren har genom ett långsiktig, uthålligt och konsekvent arbete gjort skillnad inom ett för Gotland livsviktigt livsmedel. Genom smart användning av tillgängliga resurser och samverkan har arbetet lett till påvisbara resultat inom ett högaktuellt område. Vinnaren har genom sin kreativitet och goda pedagogik beskrivit och kommunicerat Gotlands utmaningar. Det vinnande bidraget har medverkat till att höja kunskapen, förändra attityder och beteenden hos både gotlänningar och besökare. Vinnaren är ett utmärkt exempel på att uthållighet lönar sig."

Kontaktperson: Peter Daun, peter.daun@gotland.se

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att jämförelsen är av starkt begränsat värde. Då frågornas inriktning varierar år från år ger de inte kontinuitet. Förslagsvis inriktas regionens begränsade resurser för uppföljning på att följa upp nyckeltal och indikatorer för egna beslutade mål och åtgärder samt de uppföljningar som görs mellan kommuner och regioner med stöd av SKR och motivering av förslaget till beslut.

Beslutsunderlag

Enkät inkom 2023-03-13, besvarad 2023-04-17
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-17

Regionstyrelseförvaltningen

Torsten Flemming
tf Regiondirektör